

Lærervejledning

Romantikken's brevskrivning

Forløbsbeskrivelse og indhold

”Romantikens brevskrivning” er et undervisningsforløb om 1800-tallets brevskrivning, som er målrettet danskfaget på 8. klassetrin. Med udgangspunkt i enten H.C. Andersens eller Adam Oehlenschlägers breve skal eleverne undersøge, hvad brevgenren er for en størrelse. Brevgenren vil i forløbet blive diskuteret som en blanding af litterær tekst og kommunikationsform, og formålet er at styrke elevernes forståelse for, hvordan man historisk set og i dag kommunikerer med hinanden skriftligt. Eleverne skal arbejde med både sprog, genre, komposition og afsender-/modtagerforhold med udgangspunkt i ét udvalgt brev.

Det er valgfrit for den enkelte klasse, om der skal arbejdes med enten H.C. Andersen eller Adam Oehlenschläger i forløbet.

Forløbet strækker sig over tre undervisningsgange. Første undervisningsgang præsenteres eleverne for brevgenren, H.C. Andersen/Adam Oehlenschläger og romantikken som litterær periode ved at læse det forberedelsesmateriale, som knytter sig til forløbet. Derefter læser de ét brev af enten H.C. Andersen eller Adam Oehlenschläger.

Anden undervisningsgang besøger klassen Bakkehuset, hvor museets formidler giver klassen en dialogbaseret rundvisning, og hvor eleverne i grupper får mulighed for at gå i dybden med analyse af det på forhånd læste brev af H.C. Andersen/Adam Oehlenschläger. Gruppearbejdet afrundes på museet med elevpræsentation og fælles diskussion af forløbet.

Tredje undervisningsgang skriver hver elev et fiktivt brev, hvor den litterære og genre-mæssige viden om brevskrivning omsættes på personlig og kreativ vis.

Forløbet varer i alt ca. 6 lektioner, fordelt over følgende 3 undervisningsgange:

- 2 lektioner på skolen, hvor klassens forberedelse varetages af klassens egen lærer.
- 2 lektioner på Bakkehuset, hvor rundvisning og gruppearbejde varetages af museets formidler.
- Ca. 2 lektioner på skolen, hvor udførelsen og præsentationen af den kreative opgave bistås af klassens egen lærer.

Læringsmål og formål

Undervisningsforløbet "Romantikkens brevskrivning" knytter sig til danskfagets læringsmål inden for kompetenceområderne **fortolkning (undersøgelse) og fortolkning (perspektivering)**:

Færdighedsmål:	Vidensmål:
(Undersøgelse) – fase 1: Eleven kan undersøge samspillet mellem genre, sprog, indhold og virkelighed.	(Undersøgelse) – fase 1: Eleven har viden om genrer, sprog, symbolik, forfatter, værk og fortæller.
(Perspektivering) – fase 2: Eleven kan sætte tekster i perspektiv til litterær og kulturel tradition og udvikling gennem litteraturhistorisk læsning og dansk litteraturs kanon.	(Perspektivering) – fase 2: Eleven har viden om kulturelle og litterære perioder i dansk litteraturs kanon.

Formål:

- Forløbet opøver elevernes evne til at beskrive brevet som et samspil mellem genre, sprog, komposition, afsender/modtager og relatere det til den litteraturhistoriske periode.
- Igennem genrebeskrivelsen styrkes elevernes evne til at analysere brevet som både kommunikationsmedie og som litterær tekst.
- Eleverne kan sætte forfatteren i relation til den historiske og litterære samtid.
- Eleverne får mulighed for selv at skrive et brev for dermed at omsætte deres viden om genre og afsender-/modtagerforhold på en kreativ og personlig måde.

Lærere og klassens forberedelse

Før museumsbesøget:

- Før museumsbesøget skal læreren have besluttet, om klassen skal arbejde med enten H.C. Andersen eller Adam Oehlenschläger under forløbet, og lærerens valg skal meldes tilbage til Bakkehusets formidler (rlo@frederiksborgmuseerne.dk).
- Læreren downloader brevet af enten H.C. Andersen eller Adam Oehlenschläger og det tilhørende forberedelsesmateriale om enten H.C. Andersen eller Adam Oehlenschläger fra Bakkehusets hjemmeside: <http://bakkehusmuseet.dk/forside/undervisning/obligatoriske-b%C3%A5nd.html>, og deler brev og forberedelsesmaterialet ud til hver elev i klassen.
- Læreren varetager den første undervisningsgang, hvor eleverne læser og diskuterer et brev af H.C. Andersen/Adam Oehlenschläger og det forberedelsesmateriale, som knytter sig til den valgte forfatter. I slutningen af denne lærervejledning findes forskellige forslag til spørgsmål, som kan bruges i forbindelse med klassens gennemgang af materialet.
- Eleverne skal arbejde videre med brevet under museumsbesøget, og de må derfor gerne medbringe det samt skriveredskaber til museet.

Efter museumsbesøget:

- Læreren stiller den kreative opgave til eleverne, og efter udførelsen hjælper læreren med afvikling af elevernes præsentationer af deres breve. Formuleringen af den kreative opgave findes sidst i denne lærervejledning.

Aktiviteter fordelt på de tre undervisningsgange

Første undervisningsgang: (2 lektioner, på skolen)

Underviser: klassens lærer

- Læreren præsenterer kort forløbets indhold og formål for eleverne.
- Klassen læser det forberedelsesmateriale, som knytter sig til H.C. Andersen/Adam Oehlenschläger og i plenum diskuterer lærer og elever, hvad romantikken er, og hvem forfatteren er.
- Dernæst læser eleverne sammen eller individuelt et brev af H.C. Andersen/Adam Oehlenschläger.

Anden undervisningsgang: (2 lektioner, på museet)

Underviser: museumsformidler

- Dialogbaseret rundvisning, hvor museumsformidleren præsenterer H.C. Andersen/Adam Oehlenschläger i forhold til Bakkehuset, hvad romantikken er, og hvad brevgenren er for en størrelse.
- Gruppearbejde i museets undervisningslokaler. Eleverne analyserer i grupper det brev, de har læst som forberedelse til museumsbesøget. Analysen tager udgangspunkt i spørgsmål, som uddeles på stedet af museumsformidleren. Spørgsmålene handler om genre, indhold, stil og afsender-/modtagerforholdet.
- Grupperne præsenterer deres besvarelser for hinanden, og gruppearbejdet diskuteres i plenum.

Tredje undervisningsgang: (ca. 2 lektioner, på skolen)

Underviser: klassens lærer

- Eleverne laver individuelt en fri, kreativ opgave som opsamling på forløbet. Afslutningsvis præsenterer de deres opgave for hinanden.

Appendiks til understøttelse af forberedelsen

Herunder findes en række spørgsmål, som kan bruges i forbindelse med klassens gennemgang af forberedelsesmaterialet. Spørgsmålene er tænkt som et hjælperedskab til lærere og elever i forbindelse med den fælles forberedelse før museumsbesøget.

Spørgsmålene er opstillet i en rækkefølge, som følger opbygningen af forberedelsesmaterialet, men de kan sagtens stilles i en anden rækkefølge, eller der kan plukkes ud efter eget behov.

Før forberedelsesmaterialet læses, kan eleverne lave en kort øvelse to og to, hvor de diskuterer, hvad de ved om H.C. Andersen/Adam Oehlenschläger på forhånd, og hvilke af H.C. Andersens/Adam Oehlenschlägers tekster, de har læst eller kender til.

Mens eller efter materialet læses/er læst kan følgende spørgsmål supplere gennemgangen af de enkelte afsnit:

Hjælpespørgsmål til afsnittet "Hvem er H.C. Andersen?"

- Hvilke udfordringer mødte H.C. Andersen i sit liv?
- Hvilke genrer skrev H.C. Andersen primært inden for?
- Hvordan opfattede han selv sine eventyr og hvorfor?

Eller

Hjælpespørgsmål til afsnittet "Hvem er Adam Oehlenschläger?"

- Hvad var det særlige ved Adam Oehlenschlägers debutsamling "Digte"?
- Hvorfra hentede Oehlenschläger inspiration til sine værker?
- Hvilke genrer skrev Adam Oehlenschläger primært inden for?

**Hjælpe spørgsmål til afsnittet
"Hvad er romantikken for en periode?"**

- Hvornår finder romantikken sted?
- Hvilke emner var det, der optog de romantiske forfattere?
- Se på billederne af Niels Simonsen og Christen Købke i forberedelsesmaterialet og diskuter to og to, hvad billederne forestiller. Diskuter i fællesskab i klassen, hvordan billederne afspejler romantikkens interesse for den danske historie og det nationale.
- Hvilke litterære genrer tror I, der var populære i romantikken?

**Hjælpe spørgsmål til afsnittet
"Hvad er brevet for en genre?"**

- Diskuter i fællesskab, hvad forskellen på det personlige og det officielle brev er?
- Diskuter i fællesskab, hvorfor vi skriver breve, og hvad et brev er?

Formulering af den kreative opgave. Sidste undervisningsgang

Den kreative opgave løses af eleverne hjemme i klassen og opgaven stilles af læreren. Opgaven består i, at eleverne hver især skriver et svar på det brev, de har læst, af enten H.C. Andersen eller Adam Oehlenschläger. De kan vælge at skrive brevet i modtagerens sted, dvs. i Helene Ballings eller Christiane Hegers sted, men de kan også vælge en helt anden afsender.

Når brevet er skrevet, skal de hver især præsentere deres brev for hinanden ved at forklare deres valg af afsender, hvordan man kan se afsenderens forhold til modtageren i brevet, og hvordan brevet er bygget op med indledning og afslutning. Præsentationen kan evt. klares af eleverne to og to, hvis ikke de ønsker at gøre det i fællesskab, og man kan udvide præsentationen ved, at eleverne læser deres brev op for hinanden.